

GIẢI PHÁP CƠ BẢN ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TIẾNG ANH TRONG ĐÀO TẠO TRÌNH ĐỘ THẠC SĨ Ở HỌC VIỆN LỤC QUÂN HIỆN NAY

Lê Đình Kiểm

Khoa Tin học - Ngoại ngữ, Học viện Lục quân

Trần Thị Thanh

Phòng Khoa học Quân sự, Học viện Lục quân

Tóm tắt: Bài viết tập trung nghiên cứu, đề xuất các giải pháp nhằm đổi mới phương pháp dạy học tiếng Anh cho học viên đào tạo trình độ thạc sĩ tại Học viện Lục quân. Dựa trên việc phân tích đặc thù môi trường sư phạm quân sự của Học viện và chuẩn đầu ra bậc 4/6, nhóm tác giả đề xuất hệ thống giải pháp đồng bộ từ nâng cao nhận thức, đổi mới nội dung, chương trình đến ứng dụng công nghệ thông tin. Kết quả nghiên cứu góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu đối ngoại quốc phòng trong tình hình mới.

Từ khóa: Đổi mới phương pháp; Dạy học tiếng Anh; Đào tạo thạc sĩ; Học viện Lục quân.

FUNDAMENTAL SOLUTIONS FOR INNOVATING ENGLISH TEACHING METHODOLOGY IN MASTER'S DEGREE PROGRAMS AT THE ARMY ACADEMY TODAY

Abstract: The article focuses on researching and proposing solutions to innovate English language teaching methodologies for Master's students at the Army Academy. By analyzing the Academy's specific military pedagogical environment and the Level 4/6 output standards, the authors propose a synchronized system of solutions. These encompass raising awareness, renovating curricula and content, and integrating information technology. The research findings contribute to enhancing the quality of high-level human resource training, effectively meeting the requirements of defense diplomacy in the new era.

Keywords: Methodological innovation; English teaching; Master's training; Army Academy.

Nhận bài: 23/11/2025

Phản biện: 23/12/2025

Duyệt đăng: 26/12/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, tiếng Anh đã trở thành công cụ chiến lược đối với cán bộ Quân đội, đặc biệt trong hoạt động đối ngoại quốc phòng và giữ gìn hòa bình Liên Hợp Quốc. Tại Học viện Lục quân, tiếng Anh là môn học bắt buộc với yêu cầu chuẩn đầu ra khá khắt khe tương đương trình độ B2 châu Âu. Tuy nhiên, thực tiễn dạy học vẫn còn những hạn chế về nhận thức, sự phù hợp của phương pháp với đặc thù đối tượng và hiệu quả của công tác kiểm tra, đánh giá. Để hiện thực hóa mục tiêu xây dựng Học viện thông minh, hiện đại, việc nghiên cứu và áp dụng các giải pháp đổi mới phương pháp dạy học tiếng Anh cho học viên thạc sĩ là yêu cầu cấp thiết, mang ý nghĩa quan trọng về cả lý luận và thực tiễn.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Quan điểm về đổi mới phương pháp dạy học tiếng Anh trình độ thạc sĩ

Đổi mới phương pháp dạy học tiếng Anh không phải là sự phủ định hoàn toàn các giá trị truyền thống, mà là quá trình kế thừa, cải tiến và sáng tạo các cách thức tương tác giữa giảng viên và học viên nhằm tối ưu hóa việc chiếm lĩnh tri thức và phát triển năng lực. Đối với bậc đào tạo thạc sĩ, trọng tâm đổi mới là chuyển dịch từ truyền thụ kiến thức ngôn ngữ thuần túy sang phát triển

năng lực giao tiếp và tư duy học thuật chuyên sâu. Bản chất của quá trình này là lấy học viên làm trung tâm, biến quá trình đào tạo thành tự đào tạo, giúp người học chủ động sử dụng tiếng Anh như một công cụ đắc lực trong nghiên cứu và công tác.

2.2. Hệ thống giải pháp cơ bản đổi mới phương pháp dạy học tiếng Anh tại Học viện Lục quân

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể.

Đây được xem là giải pháp mang tính chất nền tảng, có ý nghĩa quan trọng nhất để định hướng tư tưởng và tạo động lực thúc đẩy tính tích cực của tất cả các lực lượng tham gia. Trên cơ sở nhận thức đúng thì hành động mới đúng, tạo ra hiệu quả cao và sự hứng thú trong công việc. Đối với lãnh đạo, quản lý, Đảng ủy và Ban Giám đốc Học viện cần tiếp tục lãnh đạo sát sao, quán triệt sâu sắc các nghị quyết của Đảng và chỉ thị của Bộ Quốc phòng, đặc biệt là quan điểm chuyển từ “trang bị kiến thức” sang “phát triển năng lực người học”. Tiếng Anh phải được xác định là một công cụ chiến lược quan trọng để nâng cao năng lực cho cán bộ, đáp ứng yêu cầu của Quân đội hiện đại và hội nhập quốc tế.

Đối với đội ngũ giảng viên, mỗi cá nhân cần nhận thức rõ vai trò “kiến trúc sư” của mình để tích cực tự bồi dưỡng, nâng cao năng lực chuyên

môn và làm chủ các kỹ thuật sư phạm hiện đại. Giảng viên không chỉ truyền đạt ngôn ngữ mà còn phải am hiểu kiến thức chuyên ngành quân sự để lồng ghép vào bài giảng một cách sinh động. Về phía học viên đào tạo trình độ thạc sĩ, cần phải xóa bỏ tâm lý học đối phó, nhận thức rõ vị trí, vai trò của tiếng Anh là công cụ học thuật và nghề nghiệp không thể thiếu. Chỉ khi học viên có động cơ đúng đắn, thái độ tích cực và kiên trì rèn luyện, chất lượng học tập mới có thể chuyển biến thực chất.

Hai là, đổi mới nội dung, chương trình và hình thức tổ chức dạy học.

Đổi mới chương trình, nội dung là biện pháp giữ vị trí trung tâm, mang tính quyết định đến chất lượng đầu ra của quá trình đào tạo. Nội dung dạy học phải bám sát mục tiêu đạt trình độ Bậc 4/6 theo Khung năng lực ngoại ngữ dùng cho Việt Nam. Để đáp ứng yêu cầu của chiến tranh hiện đại, cần một bước đột phá về Tiếng Anh chuyên ngành thông qua việc cập nhật hệ thống thuật ngữ về khoa học nghệ thuật quân sự, chiến lược quốc phòng và hoạt động gìn giữ hòa bình. Chương trình cần giảm bớt sự sa đà vào lý thuyết ngữ pháp khô khan, thay vào đó là tăng cường thời lượng thực hành giao tiếp trong các ngữ cảnh quân sự cụ thể.

Về hình thức tổ chức, việc chuyển dịch sang các mô hình hiện đại như “Lớp học đảo ngược” và “Dạy học kết hợp” là giải pháp chiến lược. Trong mô hình lớp học đảo ngược, học viên tự nghiên cứu bài giảng số hóa trước khi lên lớp, biên giờ lên lớp thành “thảo trường” thực hành ngôn ngữ thông qua các hoạt động tương tác cao như đóng vai chỉ huy - tham mưu hoặc thảo luận nhóm. Hình thức học kết hợp trực tuyến giúp phá bỏ rào cản không gian và thời gian, tạo điều kiện cho học viên duy trì mạch học tập liên tục ngay cả khi phải thực hiện các nhiệm vụ sẵn sàng chiến đấu tại đơn vị.

Ba là, cải tiến công tác kiểm tra, đánh giá theo hướng tiếp cận năng lực.

Kiểm tra, đánh giá không chỉ là khâu kết thúc mà phải là một bộ phận cấu thành hữu cơ để điều tiết và nâng cao chất lượng dạy học. Tiêu chí đánh giá cần chuyển dịch mạnh mẽ từ kiểm tra trí nhớ máy móc sang đo lường năng lực vận dụng, giải quyết vấn đề thực tiễn. Một cơ chế đánh giá khoa học, minh bạch không chỉ phản ánh đúng trình độ học viên mà còn giúp xây dựng động cơ học tập đúng đắn, chống lại căn bệnh thành tích trong giáo dục quân sự. Kết quả đánh giá phải đảm bảo tính toàn diện về cả kiến thức, kỹ năng và thái độ, đồng thời có độ tin cậy và phân loại cao.

Học viện cần đa dạng hóa các hình thức đánh giá, kết hợp linh hoạt giữa thi trên giấy và thi trên máy tính để học viên làm quen với các định dạng bài thi chuẩn hóa quốc tế. Việc xây dựng và vận dụng ma trận chuẩn đầu ra là giải pháp kỹ thuật then chốt, giúp xác định rõ kiến thức và kỹ năng nào cần được dạy và kiểm tra ở từng giai đoạn. Ngoài các bài thi truyền thống, nên đưa vào các hình thức đánh giá qua thuyết trình, bài tập dự án hoặc giải quyết tình huống mô phỏng. Quy trình ra đề thi cần được thực hiện nghiêm ngặt, từ việc xây dựng ngân hàng đề thi đến thang điểm chi tiết nhằm đảm bảo sự thống nhất và khách quan.

Bốn là, chuẩn hóa và bồi dưỡng đội ngũ giảng viên.

Đội ngũ giảng viên là nhân tố then chốt, quyết định sự thành bại của quá trình đổi mới phương pháp dạy học. Chuẩn hóa đội ngũ giảng viên tại Học viện Lục quân cần đảm bảo cả về chất lượng và số lượng, với 100% giảng viên giảng dạy thạc sĩ đạt trình độ thạc sĩ trở lên, có kiến thức toàn diện và chuyên môn vững chắc. Khoa Tin học - Ngoại ngữ cần chủ động xây dựng kế hoạch tập huấn, bồi dưỡng định kỳ để giảng viên tiếp cận với các phương pháp sư phạm hiện đại như dạy học theo dự án, dạy học theo nhiệm vụ và khả năng ứng dụng công nghệ giáo dục số. Học viện nên tạo điều kiện thuận lợi để giảng viên tham gia các buổi hội thảo chuyên đề, đặc biệt là các chương trình có yếu tố nước ngoài để nâng cao năng lực thực hành tiếng và kỹ năng giao tiếp. Các hoạt động phương pháp tại Khoa như thông qua bài giảng, giảng thử, giảng mẫu cho đối tượng thạc sĩ cần được duy trì nghiêm túc để giảng viên tích lũy kinh nghiệm và điều chỉnh cách dạy phù hợp với đặc thù đối tượng. Bản thân mỗi giảng viên phải tự ý thức được việc tự bồi dưỡng, coi nhu cầu nâng cao trình độ chuyên môn là động lực bên trong để trở thành tấm gương tự học cho học viên. Chỉ khi người dạy làm chủ được công nghệ và phương pháp tiên tiến, họ mới có thể dẫn dắt học viên chiếm lĩnh tri thức hiệu quả.

Năm là, phát huy tính tự giác, tích cực của học viên trong tự học.

Trong học tập ngoại ngữ, tính tự giác và tích cực của người học giữ vai trò trực tiếp quyết định đến kết quả cuối cùng. Đối với học viên đào tạo trình độ thạc sĩ, phát huy tính chủ động chính là thực hiện mục tiêu biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo. Giảng viên cần đóng vai trò hướng dẫn phương pháp, giúp học viên biết cách nghiên cứu bài giảng, đọc tài liệu chuyên ngành quân sự và khai thác thông tin hiệu quả trên mạng nội bộ. Học viên cần rèn luyện kỹ năng đọc hiểu sâu, biết tóm lược vấn đề và ghi chép lại các nội dung cần thiết để phục vụ nghiên cứu và thực hành.

Bên cạnh việc tự nghiên cứu cá nhân, hình thức học nhóm (tổ) cần được chú trọng để học viên có môi trường luyện nghe, luyện nói và sửa lỗi cho nhau. Hệ quản lý học viên và các cơ quan chức năng cần quan tâm tạo mọi điều kiện thuận lợi về thời gian, địa điểm và phương tiện để học viên có môi trường tự học tốt nhất. Các hoạt động ngoại khóa như Câu lạc bộ tiếng Anh cần được tổ chức thường xuyên, có kế hoạch rõ ràng nhằm tạo sân chơi bổ ích, giúp học viên tự tin giao tiếp và giải tỏa rào cản tâm lý e ngại. Từng học viên phải kiên quyết khắc phục biểu hiện “lười học, ngại thực hành”, xây dựng kế hoạch phân đấu cụ thể để đáp ứng chuẩn đầu ra của chương trình thạc sĩ.

Sáu là, kết hợp linh hoạt các phương pháp dạy học hiện đại.

Không có một phương pháp dạy học nào là vạn năng, do đó việc phối hợp đa dạng các phương pháp là hướng đi bắt buộc để nâng cao chất lượng giáo dục. Dạy học giải quyết vấn đề cần được áp dụng rộng rãi bằng cách đặt học viên vào trung tâm của các tình huống có vấn đề, buộc họ phải dùng tiếng Anh để phân tích, tranh luận và đề xuất giải pháp. Phương pháp này giúp chuyển trọng tâm từ ghi nhớ ngữ pháp sang phát triển tư duy bằng ngôn ngữ, rất phù hợp với tư duy của người sĩ quan chỉ huy.

Dạy học theo tình huống giúp thu hẹp khoảng cách giữa lý thuyết và thực tiễn hoạt động quân sự thông qua việc mô phỏng các buổi giao ban liên quân, đàm phán hoặc diễn tập bằng tiếng Anh. Đồng thời, phương pháp dạy học tương tác cần được đẩy mạnh, trong đó giảng viên đóng vai trò là người hỗ trợ, cố vấn, khơi gợi để học viên tham gia tích cực vào các hoạt động trên lớp. Việc sử dụng các kỹ thuật như động não, tranh luận hay sơ đồ tư duy không chỉ tạo hứng thú mà còn giúp hệ thống hóa kiến thức quân sự phức tạp một cách khoa học. Sự phối hợp linh hoạt này sẽ đánh thức tiềm năng sáng tạo và phản xạ ngôn ngữ tự nhiên cho học viên.

Bảy là, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin và cơ sở vật chất.

Ứng dụng công nghệ thông tin là đòn bẩy then chốt để tạo bước đột phá về chất lượng trong môi trường giáo dục số tại Học viện Lục quân. Công nghệ thông tin giúp mở rộng không gian lớp học, đa dạng hóa kênh tiếp nhận thông tin và cá nhân hóa lộ trình học tập cho từng học viên. Học viện cần đầu tư nâng cấp hạ tầng mạng truyền dẫn quân sự và các phòng Lab hiện đại với bảng tương tác, máy tính cấu hình cao và hệ thống âm thanh chất lượng. Các phần mềm chuyên dụng hỗ trợ luyện âm, phần mềm mô phỏng tình huống đàm phán quốc tế cần được triển khai để học viên thực hành sát với thực tế nhiệm vụ.

Việc xây dựng kho học liệu số và phát triển thư viện số chuyên ngành là yêu cầu cấp thiết, cho phép học viên tiếp cận nguồn tri thức cập nhật từ các trung tâm học liệu trong và ngoài Quân đội. Hệ thống quản lý học tập trực tuyến cần được vận hành hiệu quả để giảng viên có thể giao nhiệm vụ, cung cấp tài liệu và theo dõi tiến trình tự học của học viên một cách định lượng, chính xác. Bên cạnh đó, các trang web học trực tuyến như Duolingo, BBC Learning English hay Coursera cần được giới thiệu để học viên tận dụng tối đa thời gian tự học. Cơ sở vật chất đạt chuẩn không chỉ là công cụ hỗ trợ mà còn là môi trường nuôi dưỡng tư duy sáng tạo và hứng thú học tập cho học viên.

III. KẾT LUẬN

Đổi mới phương pháp dạy học tiếng Anh cho học viên đào tạo trình độ thạc sĩ tại Học viện Lục quân là một quá trình lâu dài, đòi hỏi sự nỗ lực đồng bộ của các cấp lãnh đạo, giảng viên và học viên. Hệ thống 07 giải pháp nêu trên có mối quan hệ biện chứng, tác động qua lại lẫn nhau, trong đó việc nâng cao nhận thức là tiên quyết, đổi mới nội dung là trung tâm và ứng dụng công nghệ là đột phá. Thực hiện thành công các giải pháp này không chỉ giúp học viên đạt chuẩn đầu ra mà còn trang bị cho họ năng lực ngoại ngữ quân sự vững chắc, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Quốc phòng (2016), *Chỉ thị số 89/CT-BQP về một số nhiệm vụ cấp bách nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống nhà trường Quân đội*.

Bộ Tổng tham mưu (2023), *Kết luận Phúc tra ngoại ngữ đối với học viên quân sự đào tạo trình độ thạc sĩ tốt nghiệp năm 2023 của Học viện Lục quân*.

Quân ủy Trung ương (2022), *Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới*.

Đảng ủy Học viện Lục quân (2025), *Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Đảng bộ Học viện Khóa XIII tại Đại hội đại biểu lần thứ XIV*.

Học viện Lục quân (2024), *Quy chế Tuyển sinh và đào tạo trình độ thạc sĩ quân sự ở Học viện Lục quân*.